

ІДЕНТИФІКАЦІЯ СУТНІСНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ

ЗІНКЕВИЧ О. В.

УДК 657.421.1

Зінкевич О. В. Ідентифікація сутнісних характеристик основних засобів: теоретико-методичні аспекти

Мета статті полягає в дослідженні економічної сутності основних засобів. Аналізуючи, систематизуючи та узагальнюючи наукові праці ряду вчених, було розглянуто теоретико-методичні підходи щодо загальноекономічного та прикладного трактування економічної сутності основних засобів. У результаті проведеного дослідження було зазначено доцільність розгляду сутності основних засобів за системним підходом, що дозволяє враховувати можливі причинно-наслідкові та функціональні зв'язки і залежності, економічні відносини та явища, пов'язані з їх складом, рухом і використанням; виокремлено найбільш вагомі сторони і характерні риси основних засобів як об'єктів бухгалтерського обліку та економічного аналізу. Перспективою подальших досліджень в цьому напрямку є вдосконалення групування класифікаційних ознак основних засобів для потреб бухгалтерського обліку та економічного аналізу з урахуванням їх виокремлених сутнісних характеристик.

Ключові слова: засоби праці, основні засоби (фонди), матеріальні активи, капітал, зношування, відтворення.

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 13.

Зінкевич Оксана Володимирівна – старший викладач, кафедра обліку і аудиту, Національний університет водного господарства та природоохористування (вул. Соборна, 11, Рівне, 33028, Україна)

E-mail: zinkevych_o_v@mail.ru

УДК 657.421.1

Зінкевич О. В. Идентификация сущностных характеристик основных средств: теоретико-методические аспекты

Цель статьи заключается в исследовании экономической сущности основных средств. Анализируя, систематизируя и обобщая научные труды ряда ученых, были рассмотрены теоретико-методические подходы относительно общеэкономической и прикладной трактовки экономической сущности основных средств. В результате проведенного исследования была отмечена целесообразность рассмотрения сущности основных средств по системному подходу, что позволяет учитывать возможные причинно-следственные и функциональные связи и зависимости, экономические отношения и явления, связанные с их составом, движением и использованием; выделены наиболее весомые стороны и характерные черты основных средств как объектов бухгалтерского учета и экономического анализа. Перспективой последующих исследований в этом направлении является совершенствование группирования классификационных признаков основных средств для целей бухгалтерского учета и экономического анализа с учетом их выделенных сущностных характеристик.

Ключевые слова: средства труда, основные средства (фонды), материальные активы, капитал, износ, воссоздание.

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Библ.:** 13.

Зінкевич Оксана Владимировна – старший преподаватель, кафедра учета и аудита, Национальный университет водного хозяйства и природопользования (ул. Соборная, 11, Ровно, 33028, Украина)

E-mail: zinkevych_o_v@mail.ru

UDC 657.421.1

Zinkevych O. V. Identification of Essential Characteristics of Fixed Assets: Theoretical and Methodical Aspects

The goal of the article lies in the study of the economic essence of fixed assets. Analysing, systemising and generalising scientific works of a number of scientists, the article considers theoretical and methodical approaches with respect to the general economic and applied interpretation of the economic essence of fixed assets. In the result of the conducted study the article marks out expediency of consideration of the essence of fixed assets using the system approach, which allows taking into consideration possible cause-effect and functional relations and dependencies, economic relations and phenomena connected with their composition, motion and use; it marks out the most significant sides and characteristic features of fixed assets as objects of business accounting and economic analysis. The prospect of further studies in this direction is improvement of grouping of classification properties of fixed assets for business accounting and economic analysis with consideration of their specified essential characteristics.

Key words: means of labour, fixed assets, tangible assets, capital, wear and tear, recreation.

Pic.: 1. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 13.

Zinkevych Oksana V. – Senior Lecturer, Department of Accounting and Auditing, National University of Water Management and Natural Resources Use (vul. Soborna, 11, Rivne, 33028, Ukraine)

E-mail: zinkevych_o_v@mail.ru

Ефективне функціонування суб'єктів господарювання в умовах ринкової економіки можливе завдяки збалансованому використанню всіх видів ресурсів. Інтенсифікація виробництва, нарощування його обсягів забезпечується, у першу чергу, зростанням рівня екстенсивного та інтенсивного використання основних засобів.

На сучасному етапі розвитку ринкових відносин вивчення ресурсів виробництва, до яких належать і основні засоби, потрібно здійснювати з урахуванням усього їх «життєвого циклу». Такий підхід є логічним з позицій стратегій суб'єктів господарювання.

Отже, потребує вирішення проблема системного трактування основних засобів з позицій різних наук,

у тому числі – економіки, бухгалтерського обліку та аналізу. Її розв'язання має важливе наукове і практичне значення, оскільки дозволяє сформулювати для прийняття виважених управлінських рішень інформацію щодо основних засобів, що повніше відповідає вимогам корисності, з урахуванням існуючих причинно-наслідкових зв'язків у розрізі окремих явищ, процесів стосовно основних засобів.

Вирішенню питань, пов'язаних із сутнісним трактуванням основних засобів, присвячено дослідження багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів, зокрема М. І. Бондаря, Л. В. Городянської, С. В. Мочерного, Н. І. Самбурської, В. В. Сопка, М. Г. Чумаченка та ін.

Однак у зв'язку з масштабністю і багатовекторністю цього поняття, взаємозв'язком основних засобів з

багатьма економічними явищами і процесами, що відбуваються на підприємстві, існує значна наукова дискусія з сутнісного трактування основних засобів.

Зародження та розвиток товарного виробництва обумовлювалися наявністю у власника засобів праці, за допомогою яких праця уречевлювалася у товар, який мав мінову, а пізніше – додаткову вартість. Саме накопичення цієї додаткової вартості сприяло появі капіталу. Отже, завдяки праці створено засоби праці, які, у свою чергу, є однією із умов появи та накопичення капіталу власників.

Засіб – це знаряддя (предмет, сукупність пристосувань) для здійснення будь-якої діяльності [1, с. 621]. Українські науковці проф. В. В. Сопко, проф. З. В. Гуцайлюк, М. Т. Щирба, М. Бенько під засобами праці розуміють річ (або комплекс речей), яку працівник розміщує між собою і предметом праці так, аби вона була провідником його дій на цей предмет. Засоби праці за своєю суттю можуть бути двох видів: знаряддя праці й предмети, що забезпечують умови праці [2, с. 223].

Ткаченко Н. М. трактує основні засоби як засоби праці, які багаторазово (більше року) беруть участь у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здаванні в оренду для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік), зберігають при цьому свою натуральну форму, поступово зношуються і частково переносять свою вартість на виготовлювану продукцію або виконану роботу (послуги) у вигляді амортизаційних відрахувань, а частково на збільшення первісної (переоціненої) вартості основних засобів» [3, с. 37].

М. Г. Чумаченко та інші [4, с. 427 – 428] характеризують основні засоби як сукупність матеріально-речових цінностей, що діють у натуральній формі протягом тривалого часу як у сфері матеріального виробництва, так і в невиробничій сфері, і вартість яких поступово зменшується у зв'язку з фізичним і моральним зносом.

Ю. С. Цал-Цалко характеризує основні засоби як речові необоротні (неспоживчі) об'єкти, що, як передбачається, будуть використовуватися більше 365 календарних днів з дати введення в експлуатацію (операційного циклу, якщо він довший за рік) для потреб, процесу виробництва або постачання товарів і послуг, надання в оренду іншим особам або здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, вартість яких більша величини, яка визначена підприємством для малоцінних необоротних матеріальних активів [5, с. 197].

Отже, засоби праці у вигляді основних засобів є інструментом прикладання праці з метою трансформації предметів праці відповідно до визначених потреб у процесі звичайної діяльності і надзвичайних подій.

Ідентифікацію засобу праці як основного засобу обумовлюють:

- а) термін використання (експлуатації);
- б) використання у сфері матеріального виробництва або невиробничій сфері;

- в) зменшення вартості у зв'язку зі зносом;
- г) збереження натуральної форми.

Важливим для більш чіткого розуміння сутності основних засобів є визначення їх функціональної корисності. В економічній енциклопедії зазначається, що основними фондами є лише засоби праці, залучені у виробничий процес, які виконують певні функції [6, с. 672].

Проф. Ф. Ф. Бутинець та ряд інших економістів до числа функцій, які здійснюються за допомогою основних засобів, відносять:

- ✦ використання у процесі виробництва;
- ✦ використання у процесі постачання товарів і послуг;
- ✦ надання в оренду іншим особам;
- ✦ здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій [7, с. 462].

Стельмащук А. М. і Смоленюк П. С. характерними особливостями основних засобів називають:

- ✦ використання в натуральному вигляді впродовж тривалого часу (не менше року);
- ✦ схильність до зносу, який виявляється у поступовій втраті можливої подальшої експлуатації у зв'язку зі старінням, закінченням резерву потужності (матеріальний знос) або з втратою доцільності подальшої експлуатації у зв'язку з виникненням основних фондів, що мають якісніші характеристики (моральний знос);
- ✦ специфічний характер кругообігу та відшкодування вартості – через механізм поступової амортизації з віднесенням амортизаційних відрахувань на поточні витрати підприємства, і відповідно, вартість продукції (послуг) [8, с. 86 – 87].

Вивчення економічної літератури з досліджуваного питання показало, що необхідно трактувати основні засоби (фонди) у широкому (загальноекономічному) і вузькому (прикладному) розумінні.

За першим підходом, узагальнюючи сутнісну характеристику, наведену у [6, с. 672; 9, с. 395], основні фонди – це економічна форма засобів праці, які функціонують у процесі виробництва протягом багатьох колообертів і поступово, у міру зношування, переносять свою вартість на продукт.

За другим підходом особливістю основних засобів є те, що вони, з одного боку, є матеріальним втіленням основного капіталу, його реальними інвестиціями, з іншого:

- ✦ засобами подальшого збільшення капіталу;
- ✦ економічним інструментом нарощування прибутку;
- ✦ виробничим ресурсом підприємства, за допомогою якого створюється додана вартість;
- ✦ складовою активів підприємства.

Відтак, сутність основних засобів варто розглядати за системним підходом, що дозволяє врахувати можливі причинно-наслідкові та функціональні зв'язки і залежності, економічні відносини і явища, пов'язані з їх складом, рухом та використанням.

Із загальноекономічної точки зору основні фонди – це економічна форма засобів праці, що функціонують у виробничому процесі протягом багатьох коло-

обертів, частково, у міру зношування, переносять свою вартість на новостворений продукт, відтворюючись через кілька виробничих циклів.

Основними фондами є лише засоби праці, залучені у виробничий процес, які виконують певні функції [6, с. 672].

Отже, згідно з класичною теорією, обов'язковими умовами приналежності засобів праці до основних засобів є:

- ✦ наявність економічної форми;
- ✦ функціональний зв'язок з виробничим процесом;
- ✦ участь у багатьох колообертах;
- ✦ зношування;
- ✦ часткове перенесення вартості на новостворений продукт;
- ✦ відтворення.

З позицій бухгалтерського обліку основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік) [10].

За Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку [11, с. 248 – 249] основні засоби – це матеріальні активи, які:

- а) утримуються підприємством для використання у виробництві або постачанні товарів та наданні послуг, для оренди іншим або для адміністративних цілей;
- б) будуть використовуватися, як очікується, протягом більш ніж одного періоду.

Отже, відповідно до методологічних засад формування облікової інформації щодо основних засобів, слід виокремлювати такі умови їх ідентифікації:

- ✦ належність до матеріальних активів;

- ✦ функціональний зв'язок з виробничим процесом;
- ✦ зношування;
- ✦ використання для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій;
- ✦ строк корисного використання більше одного року або операційного циклу.

Спостерігаються розбіжності в ознаках сутнісного тлумачення основних засобів. З позицій бухгалтерського обліку стосовно основних засобів:

- а) більш чітко визначені функції основних засобів та очікувані строки корисного використання;
- б) не враховано такі притаманні основним засобам процеси, як зношування і відтворення;
- в) не враховано місце основних засобів у створенні доданої вартості.

Крім того, за системним підходом формування економічної сутності основних засобів потребує урахування макро- і мікроекономічного трактування капіталу (рис. 1).

Таким чином, основні засоби є важливою складовою капіталу і, відповідно, знаходяться під впливом закономірностей і особливостей його функціонування та еволюції (табл. 1).

Для більш точного формування сутності основних засобів як об'єкта бухгалтерського обліку та економічного аналізу доцільно також врахувати впливи сучасних економічних теорій [13, с. 117 – 121].

Відповідно до *теорії власності* основні засоби є матеріальними активами, що перебувають у розпорядженні власника, корисна експлуатація яких забезпечує збільшення його економічних вигод. Основні засоби оцінюються за поточною вартістю.

Основні засоби з позиції *теорії інвестицій* є об'єктом інвестицій. Кінцевою метою інвестицій є отримання прибутку підприємствами і забезпечення ефективного попиту.

Теорія господарської одиниці розглядає наявність основних засобів як матеріальні активи, уречевлення

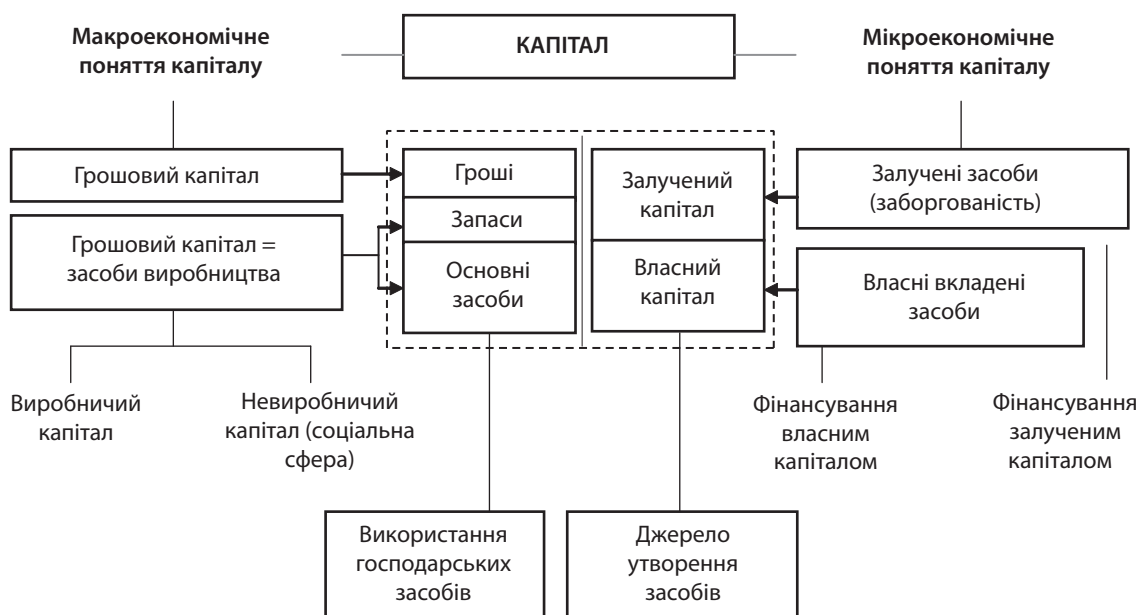

Рис. 1. Мікро- і макроекономічне трактування капіталу [12, с. 7]

Порівняльна характеристика напрямів еволюції понять «капітал» і «основні засоби»

Напрямок розвитку наукових досліджень поняття «капітал» [12, с. 7]	Напрямок розвитку сучасного тлумачення основних засобів
1. Перехід від техніко-господарського розуміння до суспільної категорії, що базується на суспільно-соціальних взаємовідносинах і господарських формах	1. Перехід від тлумачення основних фондів як засобів праці до матеріальних активів, які мають відповідне функціональне навантаження
2. Еволюція розуміння капіталу через теорії грошей – від ресурсу (майна) до вартості	2. Перехід від натурально-речової форми засобів праці до вартісної оцінки основних засобів
3. Відокремлення поняття «капітал» від власника і об'єднання його з підприємством	3. В економічному змісті основних засобів враховується мета їх використання підприємством (згідно з П(С)БО 7)
4. Еволюція розгляду капіталу від фактора виробництва до основи доходів підприємства	4. Основні засоби є не лише ресурсом і фактором виробництва, але з їх допомогою забезпечується досягнення довгострокових цілей максимізації прибутку

права господарської одиниці на отримання майбутніх доходів від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг у зв'язку з їх використанням. Від наявності, руху та ефективності використання основних засобів залежить рівень отримуваних доходів господарської одиниці.

За *теорією підприємства* основні засоби виконують ряд функцій, пов'язаних із задоволенням інтересів не лише власників, але й інших зацікавлених сторін (технічне забезпечення виробничої, адміністративної, соціально-економічної діяльності).

Основні засоби пов'язані *теорією попиту і пропозиції* через постійні витрати, до складу яких входить їх використання.

Теорія ризику говорить про те, що для основних засобів є характерними ризики їх втрати та неефективного використання, що проявляється у недоотриманні доходів від операційної діяльності. Також в умовах ринкової економіки можливим є ризик зниження ринкової вартості основних засобів, їх знецінення.

Основні засоби пов'язані з *трудовою теорією вартості* через основний капітал, тобто є його частиною.

ВИСНОВКИ

Систематизація впливу сучасних економічних теорій на теоретико-методичні засади обліку й аналізу основних засобів дозволила виокремити найбільш вагомі сторони і характерні риси основних засобів:

- належність до матеріальних активів, що перебувають у розпорядженні власника;
- корисна експлуатація основних засобів забезпечує збільшення економічних вигод власників;
- економічні вигоди від використання основних засобів пов'язані із забезпеченням ефективного попиту з метою отримання прибутку;
- основні засоби є частиною основного капіталу;
- основні засоби є об'єктом реальних інвестицій;
- наявність та використання основних засобів забезпечують задоволення інтересів багатьох сторін;
- основні засоби виконують різні за характером функції;
- у процесі обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами слід враховувати ризики: втрати, знецінення, зниження ринкової вартості, неефективного використання.

З урахуванням вищенаведеного логічним є тлумачення економічного змісту основних засобів як матеріальних активів, які зазнають зносу за виконуваними функціями і забезпечують задоволення інтересів власників та інших заінтересованих сторін, очікуваний строк корисного використання яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік).

Виокремлення вищенаведених сутнісних характеристик основних засобів необхідно враховувати також у групуванні класифікаційних ознак основних засобів для потреб обліку та аналізу. ■

ЛІТЕРАТУРА

- Ожегов С. И.** Словарь русского языка. – Издание 17-е, стереотип. / Под ред. Шведовой Н. Ю. – М.: Русский язык, 1985. – 797 с.
- Бухгалтерський облік: Основи обліку. Фінансовий облік.** Внутрішньогосподарський (управлінський) облік [Текст] : навч. посіб. / В. Сопко, З. Гуцайлюк, М. Щирба, М. Бенько. – Тернопіль : Астон, 2005. – 495 с.
- Ткаченко Н. М.** Теоретико-методологічні проблеми формування бухгалтерського фінансового обліку. – К.: А.С.К., 2001. – 348 с.
- Чумаченко М. Г.** Економічний аналіз : навч. посібник / М. А. Болух, В. З. Бурчевський, М. І. Горбаток та ін. ; За ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2003. – 556 с.
- Цал-Цалко Ю. С.** Фінансовий аналіз : підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 566 с.
- Економічна енциклопедія** : у 3-х т. / За ред. С. В. Мочерного. – К.: Академія, 2001. – Т. 2. – 846 с.
- Економічний аналіз** : навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. – Житомир : ПП Рута, 2003. – 680 с.
- Стельмашук А. М.** Бухгалтерський облік : навчальний посібник / А. М. Стельмашук, П. С. Смоленюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 528 с.
- Гене́за ринкової економіки** (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка, економічний аналіз, економіка підприємства, менеджмент, маркетинг, фінанси, банки, інвестиції, біржова діяльність, планування): Терміни. Поняття. Персоналії : навчальний словник-довідник для ВНЗ / Укладачі: В. С. Іфтемічук, В. А. Григор'єв, М. І. Маниліч, Г. Д. Шутак. – Львів : Магнолія Плюс, 2004. – 682 с.
- Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»:** наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 року № 92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua>

11. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку / Пер. з англ. за ред. С. Ф. Голова. – К. : Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 1998. – 736 с.

12. Теория измерения капитала и прибыли [Текст] : монография / [Коллектив авторов] Под общ. ред. проф. Бутицка Ф., проф. Добию М. – Краков : Fundasija Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, 2010. – 400 с.

13. Теория бухгалтерського обліку : монографія / Л. В. Нападівська, М. Добія, Ш. Сандер, Р. Матезіч та ін.; за заг. ред. Л. В. Нападівської. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. – 735 с.

REFERENCES

Boliukh, M. A., Burchevskiy, V. Z., and Horbatok, M. I. *Ekonomicnyi analiz* [Economic Analysis]. Kyiv: KNEU, 2003.

Ekonomiczna entsyklopediia [Economic Encyclopedia]. Kyiv: Akademiia, 2001.

Ekonomicnyi analiz [Economic Analysis]. Zhytomyr: Ruta, 2003.

Iftemichuk, V. S., Hryhoriev, V. A., and Manylich, M. I. *Geneza rynkovoї ekonomiky (politekonomiia, mikroekonomika, makroekonomika, ekonomichniy analiz, ekonomika pidpriemstva, menedzhment, marketynh, finansy, banky, investytsii, birzhova diialnist, planuvannia): Terminy. Poniattia. Personalii* [Genesis of the market economy (political economy, microeconomics, macroeconomics, economic analysis, business economics, management, marketing, finance, banking, in-

vestment, exchange activities, planning): Timing. Concept. Persons]. Lviv: Mahnoliia Plius, 2004.

[Legal Act of Ukraine] (2000). <http://zakon0.rada.gov.ua>
Mizhnarodni standarty bukhhalterskoho obliku [International Accounting Standards]. Kyiv: Federatsiia profesiinykh bukhhalteriv i audytoriv Ukrainy, 1998.

Napadovska, L. V., Dobiia, M., and Sander, Sh. *Teoriia bukhhalterskoho obliku* [Theory of accounting]. Kyiv: KNTU, 2008.

Ozhegov, S. I. *Slovar russkogo iazyka* [Russian dictionary]. Moscow: Russkiy iazyk, 1985.

Stelmashchuk, A. M., and Smoleniuk, P. S. *Bukhhalterskyi oblik* [Accounting]. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury, 2007.

Sopko, V., Hutsailiuk, Z., and Shchyrba, M. *Bukhhalterskyi oblik: Osnovy obliku. Finansovyi oblik. Vnutrishnyohospodarskyi (upravlinskyi) oblik* [Accounting: Accounting Basics. Financial Accounting. Interfarm (management) accounting]. Ternopil: Aston, 2005.

Tsal-Tsalko, Yu. S. *Finansovyi analiz* [Financial Analysis]. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury, 2008.

Teoriia izmereniia kapitala i prybyli [Measurement theory of capital and profits]. Krakow: Fundasija Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, 2010.

Tkachenko, N. M. *Teoretyko-metodolohichni problemy formuvannia bukhhalterskoho finansovoho obliku* [Theoretical and methodological problems of formation of bookkeeping accounting]. Kyiv: A. S. K., 2001.

УДК 005.591.4.01

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

ОДИНЦОВА Н. Г.

УДК 005.591.4.01

Одинцова Н. Г. Теоретические основы реструктуризации предприятий

У світовій і вітчизняній теорії та практиці одним із поширених засобів фінансового оздоровлення підприємств є реструктуризація. У статті розглянуто сутність реструктуризації підприємства, здійснено аналіз існуючих підходів щодо розуміння понять «реорганізація», «реформування», «реструктуризація» та «реінжиніринг» і зроблено висновки щодо характеру їх взаємозв'язку. Проаналізовано тлумачення категорії реструктуризації, підходи науковців до розкриття сутності поняття реструктуризації підприємств. Для досягнення мети було проведено оцінку існуючих підходів до тлумачення змісту процесу реструктуризації підприємств. Отримав подальший розвиток аналіз взаємозв'язку понять «реформування», «реструктуризація», «реорганізація» і «реінжиніринг» з урахуванням наукових інтерпретацій, що дозволить визначити роль кожного з понять для виявлення їх впливу та взаємозалежності у співвідношенні з направленістю господарчої діяльності підприємств.

Ключові слова: структура, реструктуризація, реорганізація, реформування, реінжиніринг.

Рис.: 1. **Бібл.:** 25.

Одинцова Надія Геннадіївна – аспірантка, кафедра економіки та маркетингу, Харківський національний економічний університет (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: nadi_odintsova@mail.ru

УДК 005.591.4.01

UDC 005.591.4.01

Одинцова Н. Г. Теоретические основы реструктуризации предприятия

В мировой и отечественной теории и практике одним из распространенных средств финансового оздоровления предприятий является реструктуризация. В статье рассмотрена сущность реструктуризации предприятия, осуществлен анализ существующих подходов к пониманию понятий «реорганизация», «реформирование», «реструктуризация» и «реинжиниринг» и сделаны выводы относительно характера их взаимосвязи. Проанализированы толкование категории реструктуризации, подходы ученых к раскрытию сущности понятия реструктуризации предприятий. Для достижения цели была проведена оценка существующих подходов к толкованию содержания процесса реструктуризации предприятий. Получил дальнейшее развитие анализ взаимосвязи понятий «реформирование», «реструктуризация», «реорганизация» и «реинжиниринг» с учетом научных интерпретаций, что позволит определить роль каждого из понятий для выявления их влияния и взаимозависимости в соотношении с направленностью хозяйственной деятельности предприятий.

Ключевые слова: структура, реструктуризация, реорганизация, реформирование, реинжиниринг.

Рис.: 1. **Библ.:** 25.

Одинцова Надежда Геннадьевна – аспирантка, кафедра экономики и маркетинга, Харьковский национальный экономический университет (пр. Ленина, 9а, Харьков, 61166, Украина)

E-mail: nadi_odintsova@mail.ru

Odintsova N. H. Theoretical Grounds of Enterprise Restructuring

One of the most popular means of financial recovery of enterprises in the world and domestic theory and practice is re-structuring. The article considers the essence of enterprise re-structuring, conducts analysis of existing approaches to understanding the re-organisation, re-formation, re-structuring and re-engineering notions and makes conclusions with respect to the nature of their interconnection. It analyses interpretation of the re-structuring category, approaches of scientists to revelation of the essence of the enterprise re-structuring notion. To achieve the goal the article conducts assessment of the existing approaches to interpretation of the content of the enterprise re-structuring process. It also conducts further analysis of interconnection of the re-formation, re-structuring, re-organisation and re-engineering notions with consideration of scientific interpretations, which would allow identification of the roles of each of the notions for identifying their influence and interconnection in correlation with the direction of economic activity of enterprises.

Key words: structure, re-structuring, re-organisation, re-formation, re-engineering.
Pic.: 1. **Bibl.:** 25.

Odintsova Nadiya H. – Postgraduate Student, Department of Economics and Marketing, Kharkiv National University of Economics (pr. Lenina, 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: nadi_odintsova@mail.ru